

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autor: Mgr. Vlastimila Knappová

Škola: Základní škola a mateřská škola Jesenice, okr. Rakovník

Naučné stezky Rakovnicka





evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah

1. Naučné stezky – charakteristika.....	3
a) Význam a historie	3
b) Naučné stezky v ČR.....	3
2. Naučné stezky na Rakovnicku	4
a) Cyklistická NS Rakovník – Křivoklát.....	4
b) Školní NS Křivoklát	5
c) NS Paraplíčko Křivoklát.....	6
d) Vyhlídková stezka Křivoklát	6
e) NS Brdatka.....	7
f) NS U Eremita.....	8
g) NS Skryjský luh.....	9
h) NS Rakovník – příroda a historie	10
i) NS Přírodou a historií Nového Strašecí a Pecinova	11
j) NS Novostrašecko	11
k) NS Kamenné řady u Kounova.....	12
l) NS Louštín	13
m) NS slovanských bohů Bílov	15
n) NS Lánská obora.....	16
3. Naučné stezky PP Jesenicko: Naučná stezka Jesenicko	17
a) Charakteristika, historie vzniku.....	17
b) Trasa naučné stezky.....	18
c) Jednotlivá zastavení naučné stezky	19
4. Naučné stezky PP Jesenicko: Naučná stezka Ve stopách žuly.....	23
a) Charakteristika:.....	23
b) Trasa naučné stezky:.....	24
c) Jednotlivá zastavení stezky:.....	26
5. Zdroje	32

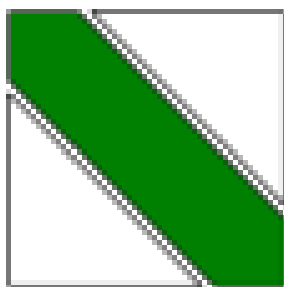
1. Naučné stezky – charakteristika

a) Význam a historie

Naučná stezka (NS) je druh venkovní značené turistické trasy, seznamující návštěvníky s přírodovědnými či kulturními zajímavostmi okolí. Od běžné turistické trasy se zpravidla odlišuje sérií informačních tabulí, rozmístěných na jednotlivých zastaveních po celé délce trasy naučné stezky.

Základním typem je naučná stezka pro pěší, ale existují i stezky cyklistické, vodácké, pro běžkové lyžaře a další.

Symbolem, používaným v ČR pro značení NS, je šikmý zelený pruh ve čtvercovém bílém poli.



značka NS

NS seznamuje návštěvníky se zajímavostmi navštívené oblasti, informuje je o všem, co je pro danou oblast typické, snaží se zaujmout a probudit zájem lidí o ochranu přírody a kulturního dědictví naší Země.

b) Naučné stezky v ČR

Nejstarší NS na našem území vznikla v roce 1941 v severní části Lužických hor, jmenuje se Köglerova NS a je funkční dodnes. Mladší, ale známější, je NS Medník, která prochází stejnojmennou rezervací, zabývá se florou a faunou této oblasti, řekou Sázavou a Posázavským pacifikem. Autory textů jsou Jan Čeřovský a Miloš Homoláč a slavnostně otevřena byla v roce 1965 u příležitosti Dnů ochrany přírody.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Přesná evidence NS v ČR neexistuje, neboť nově vznikající NS mají různé zřizovatele. Mezi časté realizátory NS patří Lesy ČR, města a obce, střediska ekologické výchovy, Mladí ochránci přírody. NS v ČR je v současnosti asi 1000.

2. Naučné stezky na Rakovnicku

a) Cyklistická NS Rakovník – Křivoklát

Stezka vede údolím Rakovnického potoka, má 10 informačních tabulí a měří 17 km. Trasa je nenáročná a dá se zvládnout za 1 – 3 hodiny – na kole, či pěšky.



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

b) Školní NS Křivoklát

Stezka začíná u budovy základní školy a stoupá údolím potoka, její délka je pouhých 800 m. Na její trase je 20 zastávek s panely informujícími o CHKO Křivoklátsko. Tvůrci stezky jsou Správa CHKO a škola Křivoklát.



Trasa stezky údolím potoka – ukázka typické krajiny Křivoklátska



Úvodní panel stezky – kyčelnice devítilistá je ve znaku CHKO Křivoklátsko

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

c) NS Paraplíčko Křivoklát

Stezka vede většinou po rovině, v lese nad Rakovnickým potokem, od parkoviště k vyhlídce na řeku Berounku. Na trase je 5 informačních panelů, jejichž autory jsou žáci 9. třídy ZŠ Křivoklát. Trasa je dlouhá 1,4 km a je určena rodičům s dětmi.



d) Vyhlídková stezka Křivoklát

Stezka původně navazovala na Školní NS. Začíná a končí v obci, má 2 zastávky a je dlouhá 1,7 km.



První zastávka – informace o obci Křivoklát

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

e) NS Brdatka

Stezka začíná na Křivoklátě na parkovišti nad hradem a po 6,5 km končí v obci Zbečno. Na trase je umístěno 16 informačních cedulí.



Pohled na řeku Berounku

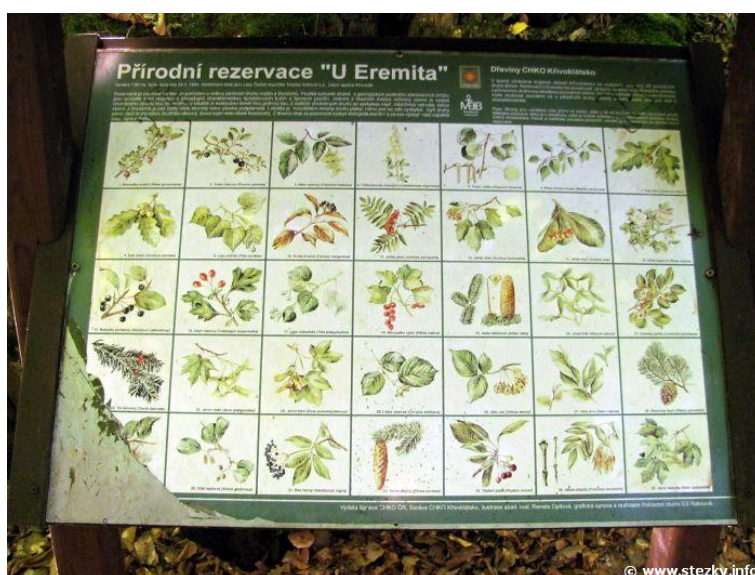


Gloriet na trase NS

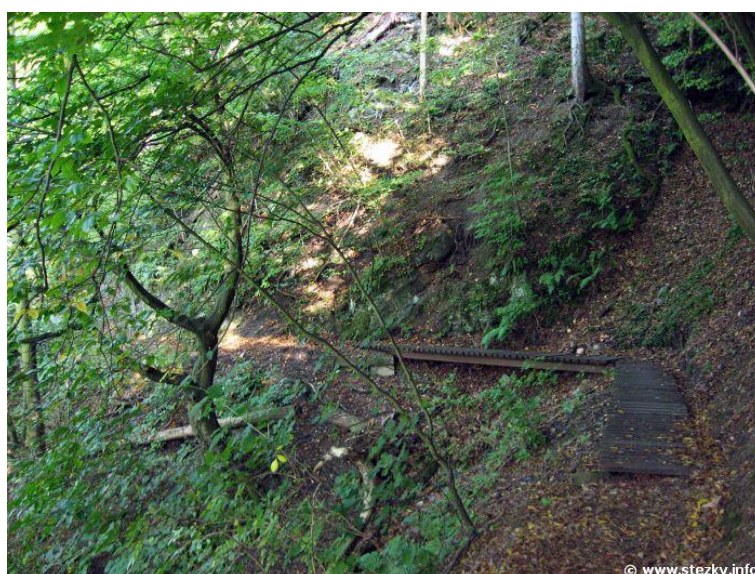
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

f) NS U Eremita

Stezka prochází stejnojmennou přírodní rezervací a seznamuje návštěvníky s 35 druhy dřevin, které zde rostou. Stezka vede po úzké skalní římse nad Berouňkou mezi obcemi Roztoky a Branovem. Pohyb po ní může být za vlhka nebezpečný. Trasa mezi úvodním a závěrečným panelem, zobrazující všechny vyskytující se dřeviny, je 1 km.



Úvodní panel se všemi druhy zde se vyskytujícími dřevin



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

g) NS Skryjský luh

Trasa je vedena po lesní cestě podél Skryjského potoka. Začíná u Skryjského mostu a je dlouhá 2 km, o zajímavostech Křivoklátského lesnického parku nás informuje 8 tabulí. Mimo jiné se seznámíme s tisem červeným – typickou původní dřevinou a s trilobity, které zde našel Joachim Barrande. Realizátorem stezky jsou Lesy ČR.



Zkameněliny trilobitů v prvohorních břidlicích

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

h) NS Rakovník – příroda a historie

Stezka začíná a končí v Rakovníku, je dlouhá 4 km a na její trase je umístěno 10 vysvětlujících cedulí. Trasa vznikla v roce 2010 a správcem je NSEV Čabárna.



První zastávka s průvodcem rakem Čendou – u vstupu do hřbitova

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

i) NS Přírodou a historií Nového Strašecí a Pecinova

Stezka je okružní, začíná a končí ve Strašecí, její délka je 9 km a na její trase je 10 informačních panelů. Vznikla v roce 2005 a seznamuje návštěvníky s přírodou a historií Novostrašicka.



Přírodní rezervace Podhůrka

j) NS Novostrašcko

Stezka vede severním okolím města, přes Mšecké Žehrovice k přírodní rezervaci Louky v oboře Libeň. Je okružní, 12 km dlouhá a na trase je 17 zastavení s tabulemi. Dvě zastávky jsou věnovány Keltům.



k) NS Kamenné řady u Kounova

Trasa začíná u železniční zastávky Mutějovice a končí po 4 km u hájovny na Rovině, není okružní. Kounovské řady jsou jedinou známou kulturní památkou tohoto druhu ve střední a východní Evropě, megalitickou stavbou, jejíž účel je dodnes zahalen tajemstvím. Naučné tabule pojednávají nejen o kamenných řadách, ale i o přírodních poměrech oblasti – je jich 11. Největšími kameny v oblasti jsou Pegas a Gibbon. Cedule nás informují také o hypotézách vzniku řad.



Jedna z kamenných řad

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

I) NS Louštín

Trasa vede po lesních cestách, občas do kopce. Začíná a končí severně od železničního nádraží v Lužné u Sládkova kříže. Délka trasy je 7 a pro cyklisty 12, 5 km, zastávek je 12. Téma – lesnictví a ornitologie. Správce stezky Lesy ČR.

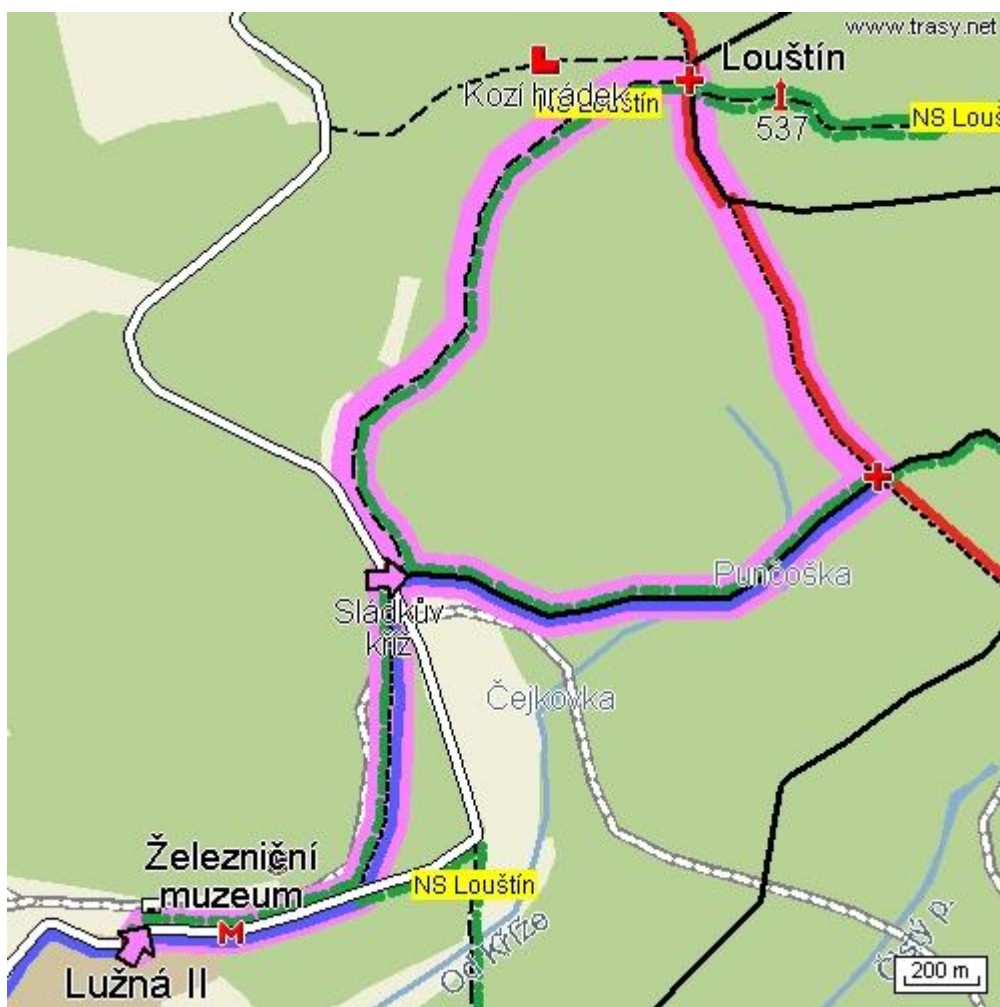


Vrch Louštín – 537 metrů nad mořem



Rybník Punčoška

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ



Mapa naučné stezky

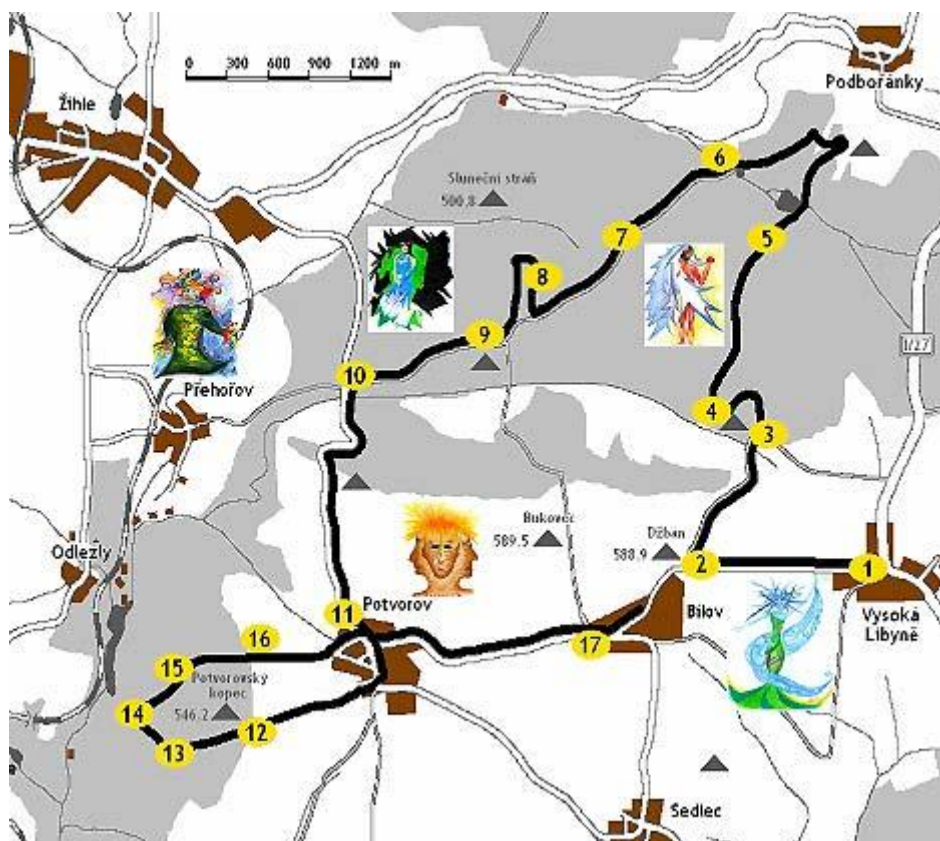


Sládkův kříž – začátek a konec stezky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

m) NS slovanských bohů Bílov

Start stezky je v obci Vysoká Libyně a konec v Bílově. Trasa je dlouhá asi 20 km a je na ní 17 zastavení. Stezka vznikala 2 roky, jejím autorem je Pavel Bulín, starosta Bílova. Postavy bohů vytvořili studenti plaského gymnázia. Hlavní motiv stezky vychází ze slovanské mytologie. Jednotlivá zastavení popisují a zobrazují slovanské bohy.

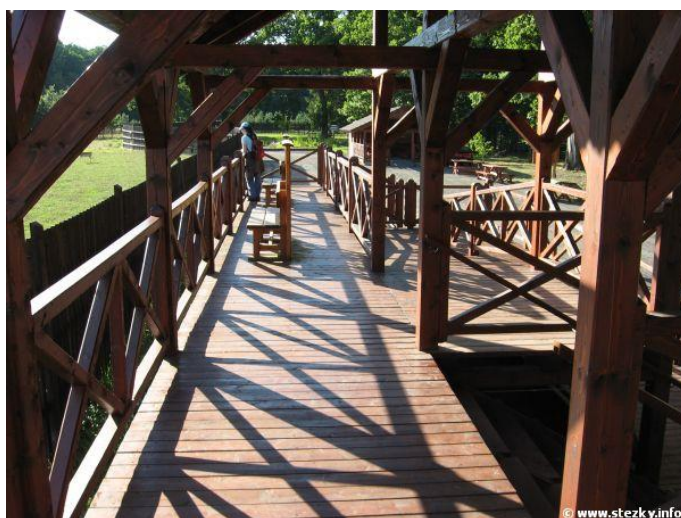


Trasa naučné stezky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

n) NS Lánská obora

Trasa začíná a končí u Lesní správy v Lánech. Na 4,5 km dlouhé trase je 22 vysvětlujících tabulí. Tvůrcem stezky je Lesní správa Lány a tudíž i zaměření je lesnické. Součástí stezky je i ukázková část Lánské obory s vyhlídkou na vysokou zvěř, která byla otevřena v roce 2006 pod záštitou manželky tehdejšího prezidenta – paní Lívií Klausovou.



Vyhlídková plošina do Lánské obory



Výběh s vysokou zvěří

3. Naučné stezky PP Jesenicko: Naučná stezka Jesenicko

a) Charakteristika, historie vzniku

NS je okružní, začíná a končí v Jesenici. Je věnována krajině Jesenicka a Petrohradska – jejím pokladům, památkám, kamenným útvarům, pověstem a osobnostem zdejšího kraje a také zástupcům ptačí říše a rybníků, které jsou pro Jesenicko tak typické.

Slavnostně otevřena byla v roce 1994. Informační panely vytvořili pracovníci Referátu životního prostředí v Rakovníku podle Průvodce NS Jesenicka, který vznikl jako diplomová práce Vlastimily Knappové. Značení NS provedli členové Českého svazu turistů a členové kroužku Mladých ochránců přírody při C klubu v Jesenici. Poslední desetiletí se o stezku nikdo nestaral a panely i značení značně zchátraly. Také trasa byla špatně průchozí.

O její obnovu se zasloužilo Město Jesenice, které získalo finanční prostředky. Dne 18. října 2014, v rámci programu 16. ročníku Festiválku přírodních sportů a cestování, byla slavnostně otevřena obnovená naučná stezka Jesenice vlastivědnou vycházkou z Jesenice k petrohradské kapli. Průvodcem byl Roman Hartl – autor textů na panelech.

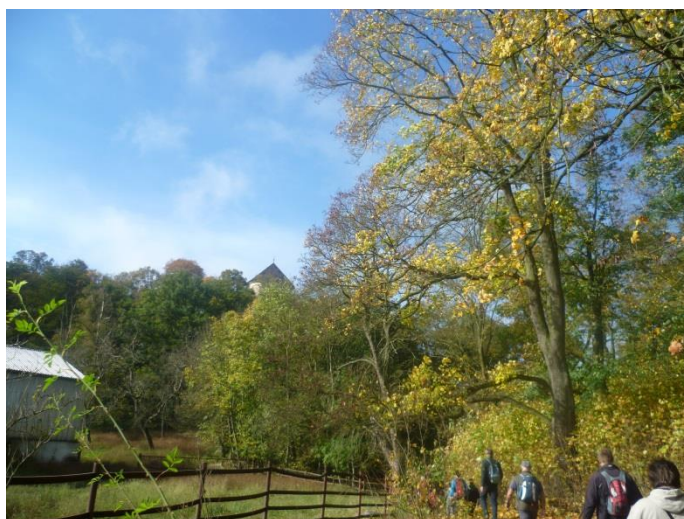
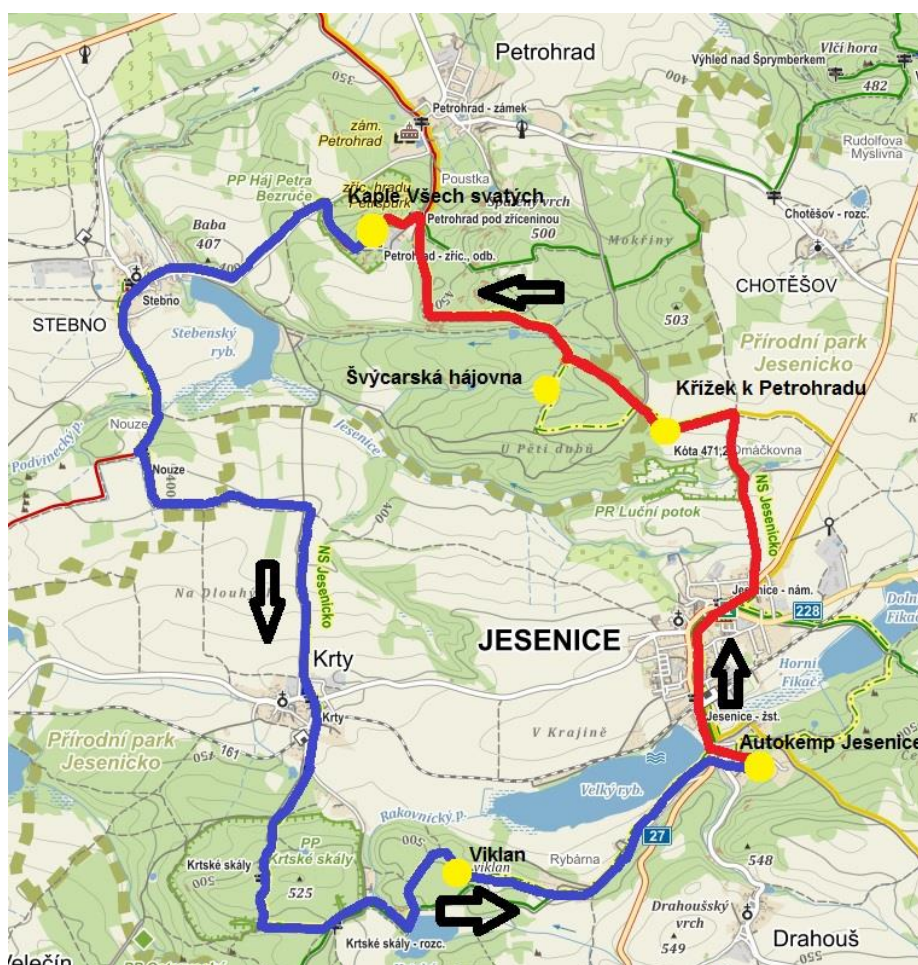


Foto ze slavnostního otevření obnovené NS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

b) Trasa naučné stezky

Trasa NS vede zčásti Přírodním parkem Jesenicko, je dlouhá 17 km a na své trase má 14 informačních panelů. Ve své severní části zasahuje do Ústeckého kraje. Trasa prochází 3 zvláště chráněnými územími: PR Luční potok, PP Háj Petra Bezruče a PP Krtské skály.



Mapa trasy pro účastníky slavnostního otevření v roce 2014

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ



Trasa NS na úvodním panelu NS na náměstí

c) Jednotlivá zastavení naučné stezky

1. Poklady zdejšího kraje
2. Krajina Jesenicka a Petrohradska
3. Švýcarská hájovna
4. Hrad Petrohrad
5. Zámek a park Petrohrad
6. Selské povstání v roce 1680
7. Historie a zajímavosti obce Krty
8. Krtské skály
9. Africká odysea čápů černých
10. Jesenický Viklan
11. Letovisko Jesenice
12. Katastrofální povodeň v roce 1872
13. Ptačí fauna jesenických rybníků
14. Železniční trať Rakovník – Bečov – nejdelší lokální trať v Rakousku – Uhersku

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ



Hráz Velkého rybníka – největší rybník okresu – 45 ha



Žabák – žulový kámen hlídající hladinu rybníka

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ



Hrad Petrohrad – stanoviště 4



Jesenický Viklan – stanoviště 10 (Ekologie 2011)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ



Stará informační tabule - ukázka



Nová informační tabule – hráz velkého rybníka

4. Naučné stezky PP Jesenicko: Naučná stezka Ve stopách žuly

a) Charakteristika:

„Pojďte na vycházku za fenoménem Jesenicka, za ušlechtilou žulou a přesvědčte se, jak zajímavý tento kámen dokáže být, kolik pozoruhodných a překvapujících souvislostí se ke zdejší žule váže. Nenáročná okružní trasa vás přenesou prostřednictvím poutavých textů a fotografií nejen do kamenolomů mezi lamače skal a kameníky, ale i na Pražský hrad, do císařské Vídně, na filmové plátno nebo do tajuplných podzemních obydlí trpaslíků. Budete překvapeni, kde všude se můžete s žulou z Jesenicka setkat. Poodhalíte i tajemství smírčích křížů, objevíte skrytou technickou a architektonickou krásu secesních jesenických vodáren a okouzlí vás melancholická nálada romantických jesenických rybníků.“ Takto charakterizuje stezku autor textů na panelech Roman Hartl v brožurce: Ve stopách žuly okolím města Jesenice. Stezka byla slavnostně otevřena v roce 2014.



Horní Fikač

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

b) Trasa naučné stezky:

Trasa naučné stezky je okružní, její délka je 4,5 km a najdeme zde 9 naučných tabulí a 5 interaktivních stanovišť. Stezka začíná i končí na Mírovém náměstí v Jesenici. Nejprve se vydáme směrem jižním, kolem Velkého rybníka, celního kola a opravené kapličky ke kempu. Odtud pokračujeme lesní cestou, mineme bývalý žulový lom, jesenickou vodárnu a přes hráz mezi Fikači se vrátíme zpět na náměstí. Cesta je značena žulovými sloupy se značkou NS. Setkáme se zde i s turistickou a cyklistickou značkou, ale spatříme zde i značku označující stezku pro koně.



Značení naučné stezky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ



Cykloznačka



Stezka pro koně



Turistická značka

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

c) Jednotlivá zastavení stezky:

1. Vlastivědné muzeum
2. Historie Jesenice
3. Celní kolo
4. Trpaslíci
5. a 6. Lom
7. Jesenické vodárny
8. Genius loci
9. Parky na Jesenicku



Jesenická biotitická žula – jedna z nejkvalitnějších v ČR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ



Informační panel u jesenické vodárny



Jesenická vodárna

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Interaktivní prvky na stezce



Poznáš stromy podle listů?



Jak jsi vysoký – porovnej se s lesními živočichy

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ



Vyzkoušej, jak daleko skočíš? Jako blecha.....



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ



Vodní živočichové – utvoř dvojice



Houby jedlé, jedovaté – utvoř dvojice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ



Na trase naučné stezky



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Zdroje

Naučná stezka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Nau%C4%8Dn%C3%A1_stezka

Naučné stezky v České republice. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://stezky.unas.cz/index2ns.htm>

Cyklistická naučná stezka Rakovník - Křivoklát. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://krivoklatsko.ochranaprirody.cz/sprava-informuje/naucne-stezky/cyklisticka-naucna-stezka-krivoklat-rakovnik/>

Školní naučná stezka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/fotogalerie/fotky-ns-krivoklat-skolni.htm>

Naučná stezka Paraplíčko. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/naucnestezky/ns-paraplicko.htm>

Vyhlídková naučná stezka Křivoklát. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/naucnestezky/ns-krivoklat-vyhlidkova.htm>

Naučná stezka Brdatka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/naucnestezky/ns-brdatka.htm>

Fotky - Brdatka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/fotogalerie/fotky-ns-brdatka.htm>

Fotky - U Eremita. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/fotogalerie/fotky-ns-u-eremita.htm>



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Naučná stezka Skryjský luh. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.brdy.info/krivoklatsko/2010/skryje1.jpg>

Foto - trilobit. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.brdy.info/krivoklatsko/2012/luh3.jpg>

Naučná stezka Rakovník. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.rakovnicko.cz/pametihodnosti/rozcestnik/pesky-ns-rakovnik-2010/>

Fotky - Naučná stezka Nové Strašecí - Pecínov. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/fotogalerie/fotky-ns-nstraseci-pecinov.htm>

Naučná stezka Novostrašecsko. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/naucnestecky/ns-novostrasecko.htm>

Fotky - Kounovské kamenné řady. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/fotogalerie/fotky-ns-kounov.htm>

Naučná stezka Louštín. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.treky.cz/vylet/naucna-stezka-loustin>

Vrch Louštín. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.rakovnicko.cz/pametihodnosti/rozhledny-veze-hory-vrchy/vrch-loustin/>

Louštín. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.lesy.cz/volny-cas-v-lese/naucne-stezky/Stranky/loustin.aspx>



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Po stopách slovanských bohů. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.bilovukralovic.cz/modules/news/article.php?storyid=22>

Mapa naučné stezky Jesenicko. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: http://www.jesenickyfestivalek.cz/mapy/naucna_stezka_trasa.jpg

HARTL, Roman. *Panely k NS Jesenicko*. 2014.

HARTL. *Ve stopách žuly okolím města Jesenice: zkrácený obsah tematické stezky*. Rakovník, 2014.

KNAPPOVÁ, Vlastimila. *Průvodce NS Jesenicka*. Rakovník: Tiskárna Novotný, 2000.